

แนวทางการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี
Guidelines for Guidance Administration of Watkhemapiratarom School,
Nonthaburi Province

จารุวรรณ คันทะพรหม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน E-mail: Kru.ninjar@gmail.com

พัชรภา ตันติชูเวช

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน E-mail: patcharapa.ta@ku.th

Jaruwan Kantaprom

Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, E-mail: Kru.ninjar@gmail.com

Pacharapa Tantichuwet

Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus, E-mail: patcharapa.ta@ku.th

รับเข้า : 1 เมษายน 2569 แก้ไข : 3 พฤษภาคม 2569 ตอรับ : 13 พฤษภาคม 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานแนะแนว และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ประชากร คือ ผู้บริหารและครู รวมทั้งสิ้น 183 คน คือ ครู 178 คน และผู้บริหาร 5 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.954 และผู้บริหารใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแนะแนวโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการให้คำปรึกษา รองลงมา คือ การจัดวางตัวบุคคล การจัดสรรสนเทศ การติดตามและประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูลนักเรียน 2) แนวทางการบริหารงานแนะแนวมี 5 ด้าน 10 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านรวบรวมข้อมูลจัดทำฐานข้อมูลดิจิทัลและศูนย์กลางสารสนเทศ 2) ด้านการจัดสรรสนเทศ สร้างภาคีเครือข่ายและพัฒนาช่องทางสื่อสาร 3) ด้านการให้คำปรึกษา พัฒนาศักยภาพครูผ่านกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสร้างเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน 4) ด้านการจัดวางตัวบุคคล จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและคัดเลือกทุนการศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 5) ด้านการติดตามผล

ดำเนินงานเชิงรุกผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและนำข้อมูลแนะแนวมาใช้วางแผนบริหารจัดการโรงเรียน
ในทุกมิติ

คำสำคัญ: การบริหารงานแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the levels of guidance administration and 2) to explore the guidelines for guidance administration of school administrators at Wat Khemaphiratararam School, Nonthaburi Province. The population consisted of 183 participants, comprising 178 teachers and 5 administrators. This study employed a mixed-methods research design. The research instruments included a questionnaire and a structured interview form. The content validity (IOC) of the instruments ranged from 0.67 to 1.00, with a reliability coefficient of 0.954. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. For the qualitative component, structured interviews were conducted and analyzed using content analysis and inductive conclusion.

The research findings revealed that: 1) The overall guidance administration was at a high level. The aspect with the highest mean was counseling, followed by placement, information services, and follow-up and evaluation, respectively. The aspect with the lowest mean was student data collection. The guidelines for guidance administration consisted of 5 areas and 10 approaches, including: (1) Data Collection: establishing digital databases and information hubs; (2) Information Services: building partnership networks and enhancing communication channels; (3) Counseling: developing teacher potential through Professional Learning Communities (PLC) and establishing peer-to-peer networks; (4) Placement: organizing the physical environment and selecting scholarship recipients based on empirical data; and (5) Follow-up: implementing proactive operations through the student support system and integrating guidance data into all dimensions of school management planning.

Keywords: Guidance Administration, School Administrators, Wat khemaphiratararam School, Nonthaburi Province

บทนำ

การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต้องอาศัยการพัฒนาคนผ่านกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุทั้งสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและมีพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม และ

สติปัญญาไปพร้อมกัน ท่ามกลางสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เยาวชนต้องเผชิญกับความท้าทายรอบด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อสมาธิในการเรียน พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต “งานแนะแนว” จึงเป็นกลไกสำคัญและเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดและศักยภาพของตนเอง นำไปสู่การวางแผนการเรียนและเป้าหมายอาชีพที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้สูงขึ้น ตลอดจนเป็นเกราะป้องกันทางจิตใจที่ช่วยบ่มเพาะให้เยาวชนเติบโตอย่างมีวุฒิภาวะ รู้เท่าทันสื่อ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

สอดคล้องกับการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดเป็นนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ปี 2567 มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้ระบบแนะแนวและการชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพกายและจิต (กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2567) ทั้งนี้ การแนะแนวในสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้านหลัก (รวบรวมข้อมูล สารสนเทศ ให้คำปรึกษา จัดวางตัวบุคคล และติดตามผล) ขับเคลื่อนภายใต้ 3 ขอบข่าย (ด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัวและสังคม) ซึ่งการจะขับเคลื่อนงานแนะแนวให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดทิศทาง บริหารจัดการทรัพยากร และสนับสนุนการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ความสำเร็จของงานแนะแนวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายสหวิชาชีพ (นัฐมล เพ็ชรทอง, 2564) ผสานกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำและเทคโนโลยี (นุชลี จันทรงชี, 2566) เพื่อช่วยป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

บริบทของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี มีการให้ความสำคัญกับการบริหารงานแนะแนวเพื่อดูแลผู้เรียนอย่างครอบคลุม โดยมีภาพรวมการดำเนินงานที่มุ่งเน้นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ และการส่งเสริมเครือข่ายนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor: YC) เพื่อให้เกิดการดูแลช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนมีความเข้มแข็งและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจึงสนใจศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยงานวิจัยเรื่องนี้จะป็นกุญแจสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาและอุดช่องโหว่ของการดำเนินงานแนะแนวในปัจจุบัน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเชิงบวก ยกย่องคุณภาพชีวิต และส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นสารสนเทศเชิงประจักษ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการนำไปใช้วางแผน พัฒนาระบบสารสนเทศ และยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานแนะแนวให้เป็นฐานรากที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาเยาวชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วยขอบข่าย 12 ด้าน ดังนี้

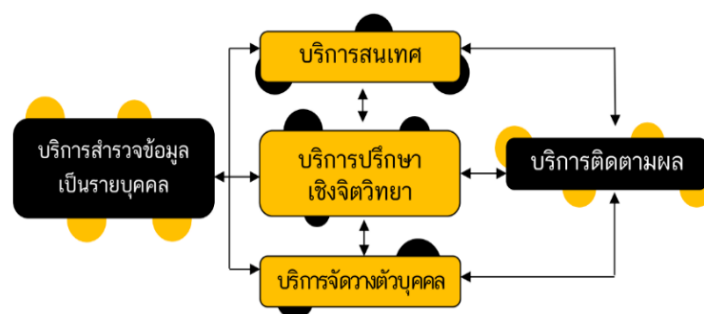
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

งานแนะแนว

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2567) ได้ให้ความหมายของงานแนะแนวไว้ว่า “การแนะแนว” เป็นการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ สามารถตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิต การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติและศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต สามารถแก้ไขปัญหาและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

การจัดการแนะแนว

การแนะแนวจัดเป็นภาระงานหลักงานที่ครูแนะแนวจะต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและรู้จักตนเองในด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาชีวิตทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวทางในการพัฒนานตนเอง สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ การแนะแนวในโรงเรียนมี 5 ด้าน ดังมีรายละเอียดในแต่ละการแนะแนว ดังนี้

ภาพที่ 1 การแนะแนว 5 ด้าน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ระบบการแนะแนวในโรงเรียน

ระบบการแนะแนวในโรงเรียน เป็นการบริหารงานที่นำแนวคิดเชิงระบบ มาประยุกต์ใช้โดยเน้นที่องค์ประกอบหลัก คือ ด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) ที่มีการประสานการทำงานร่วมกับระบบงานต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นต้น และนำระบบคุณภาพวงจรเดมมิง (Deming Cycle) มาใช้ในกระบวนการดำเนินงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559)

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริการแนะแนว

วัฒนา พืชราวนิช (2556) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียน เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริการแนะแนวในโรงเรียน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่ตระหนักถึงประโยชน์และไม่สนับสนุนการแนะแนวแล้ว บริการแนะแนวในโรงเรียนจะดำเนินไปได้ยาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการวางแผนจัด ดำเนินการและประสานงาน ดังนั้นบริการแนะแนวจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในการบริหารงานแนะแนว

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเพื่อให้การจัดกิจกรรมแนะแนวการจัดการแนะแนวและการพัฒนาวิชาแนะแนว จากความสามารถของผู้บริหาร ให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้รู้จักตนเองและผู้อื่น เพื่อที่จะให้เขาสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลผู้เรียนอย่างเป็นระบบและรอบด้าน ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัว การเรียน และบุคลิกภาพ ผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย อาทิ แบบทดสอบทางจิตวิทยา ระเบียบสะสม และแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อให้ครูเข้าใจความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน นำไปสู่การช่วยเหลือและส่งเสริมศักยภาพได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังช่วยให้

ผู้เรียนรู้จักตนเอง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการศึกษา การประกอบอาชีพ และการปรับตัวในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การจัดสารสนเทศ หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาและรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการหรือการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแนะนำแหล่งข้อมูลและวิธีการเข้าถึงความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. การให้คำปรึกษา หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการช่วยเหลือทางจิตวิทยา โดยผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการฝึกฝนเฉพาะทาง ดำเนินการในสถานที่ที่เหมาะสมทั้งรูปแบบรายบุคคลและกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมตามความเป็นจริง จนสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและตัดสินใจแก้ไขได้ด้วยตนเอง ครอบคลุมทั้งด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพ รวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor: YC) เพื่อขยายขอบเขตการดูแลช่วยเหลือระหว่างเพื่อนนักเรียนอย่างเป็นระบบ

4. การจัดวางตัวบุคคล หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมและสวัสดิการที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ได้รับประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับศักยภาพรายบุคคล ครอบคลุมตั้งแต่การเลือกแผนการเรียนและอาชีพที่ตรงกับความถนัด ไปจนถึงการสนับสนุนด้านต่าง ๆ

5. การติดตามและประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารให้การส่งเสริม สนับสนุนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการดำเนินงานแนะแนวในทุกมิติ ทั้งการติดตามผู้เรียนในระบบและผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อสำรวจความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาวิเคราะห์จุดแข็งและจุดบกพร่อง เพื่อประเมินว่ากิจกรรมต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์และสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่ผู้เรียนเพียงใด นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ

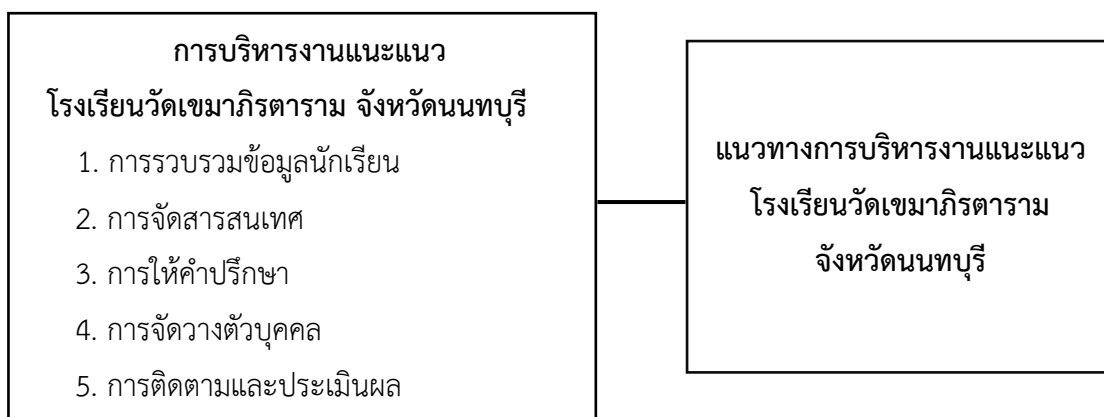
ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียน วัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2568

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี โดยเริ่มนับตั้งแต่วันบรรจุ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ปีการศึกษา 2568

ครูแนะแนว หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการแนะแนวและเป็นผู้ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2559) มุ่งศึกษาการบริหารงานแนะแนว นำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อทำการศึกษการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

ที่มา: ผู้วิจัย (2568)

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรีประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 178 คน รวมทั้งสิ้น 183 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี, 2568)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดเขมาภิรตารามมีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ แบบสอบถามระดับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี ทั้งหมด 5 ด้านซึ่งสร้างเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) กำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนน้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมา กำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อน นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความครอบคลุมของ ประเด็นคำถาม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนไทรน้อยจำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาคำนวณค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งพบว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี เป็นคำถามปลายเปิด สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์มี โครงสร้าง (Structured Interview) จากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับลักษณะของการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนจากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ และพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยได้ข้อคำถามในการสัมภาษณ์จำนวน 10 ข้อ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ถึงผู้บริหารโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัด นนทบุรี พร้อมแบบสอบถามจำนวน 178 ฉบับ ในรูปแบบออนไลน์ โดยอ้างอิงตามจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยรวบรวม แบบสอบถามกลับมาได้จำนวน 145 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82 เนื่องจากกำหนดระยะเวลาในการ ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล ถึงผู้บริหารโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัด นนทบุรี โดยนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 5 ฉบับไปสัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิด ตรวจสอบรายการ (Check List) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อโดยใช้การวิเคราะห์ คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มา ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ และนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (SD) เพื่อแปลผลรายข้อ รายด้าน และภาพรวมตามเกณฑ์การประเมิน จากนั้นนำค่าเฉลี่ยของการบริหารงานแนะแนวมาจัดลำดับ

3. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเริ่มจากการถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ และจัดทำรหัสข้อมูล (Coding) เพื่อจำแนกประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นนำรหัสที่มีความหมายสอดคล้องกันมาจัดกลุ่ม (Categorization) และสังเคราะห์เป็นข้อสรุปเชิงพรรณนาด้วยวิธีอุปนัย เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารงานแนะแนวที่สอดคล้องกับบริบทจริงของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานผู้วิจัยนำเสนอระดับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ทั้งหมด 5 ด้าน 10 แนวทาง มาจากบทสัมภาษณ์ของผู้บริหารแล้วผู้วิจัยนำมาสรุปแบบอุปนัย คือ การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดสรรสนเทศ การให้คำปรึกษา การจัดวางตัวบุคคล และการติดตามผล นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อและภาพรวมทั้ง 5 ด้าน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ระดับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม จำนวน 5 ด้าน

(N = 145)

ด้าน	ระดับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1	การรวบรวมข้อมูลนักเรียน	4.363	0.722	มาก	5
2	การจัดสรรสนเทศ	4.398	0.756	มาก	3
3	การให้คำปรึกษา	4.498	0.650	มาก	1
4	การจัดวางตัวบุคคล	4.475	0.659	มาก	2
5	การติดตามและประเมินผล	4.364	0.742	มาก	4
เฉลี่ย		4.420	0.706	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.420$, $\sigma = 0.706$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การให้คำปรึกษา ($\mu = 4.498$, $\sigma = 0.650$) รองลงมา คือ การจัดวางตัวบุคคล ($\mu = 4.475$, $\sigma = 0.659$) รองลงมาคือ การจัดสรรสนเทศ ($\mu = 4.398$, $\sigma = 0.756$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูลนักเรียน ($\mu = 4.363$, $\sigma = 0.722$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน
โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

(N = 145)

ข้อ	ระดับการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	μ	σ	ระดับ	อันดับ
ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน					
1	การดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้าน ส่วนตัวครอบครัว การเรียนสังคม ความสามารถ ความ ถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ มีความครบถ้วนทุก ด้าน	4.421	0.663	มาก	1
2	มีการใช้เครื่องมือและวิธีต่างๆ ในการสำรวจข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.345	0.721	มาก	5
3	มีการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลความ ถนัด ความสนใจ ความต้องการ ค่านิยมต่างๆของ นักเรียน	4.297	0.747	มาก	6
4	การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบ สะสม	4.352	0.702	มาก	4
5	การนำระเบียบสะสมมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินการ งานในด้านต่างๆ	4.386	0.765	มาก	2
6	การศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ปัญหานักเรียนรายกรณี	4.379	0.737	มาก	3
เฉลี่ย		4.363	0.722	มาก	

ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.363$, $\sigma = 0.722$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านส่วนตัวครอบครัว การเรียนสังคม ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ มีความครบถ้วนทุกด้าน ($\mu = 4.421$, $\sigma = 0.663$) รองลงมา คือ การนำระเบียบสะสมมาใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินงานในด้านต่างๆ ($\mu = 4.386$, $\sigma = 0.765$) และการศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ปัญหานักเรียนรายกรณี ($\mu = 4.379$, $\sigma = 0.737$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลความถนัด ความสนใจ ความต้องการ ค่านิยมต่างๆของนักเรียน ($\mu = 4.297$, $\sigma = 0.747$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว ด้านการจัดสารสนเทศ
โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

(N = 145)

ข้อ	การบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	μ	σ	ระดับ	อันดับ
ด้านการจัดสารสนเทศ					
1	จัดทำ และแนะนำเทคนิคการเข้าถึงข้อมูลทางการศึกษา เพื่อการตัดสินใจ	4.345	0.758	มาก	5
2	ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นในเรื่องเกี่ยวกับการแนะ แนวการศึกษา อาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ ชีวิตและ สังคม	4.545	0.656	มากที่สุด	1
3	มีการจัดบริการประชาสัมพันธ์ ตามช่องทางโซเชียลมีเดีย บอร์ด เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ	4.393	0.748	มาก	3
4	มีการจัดสัปดาห์แนะแนวเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียน ที่จะจบการศึกษาให้ได้ ตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่าง เหมาะสม	4.345	0.803	มาก	6
5	มีการจัดทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษา และแหล่ง อาชีพต่างๆ	4.366	0.840	มาก	4
6	มีการเชิญวิทยากร หรือ ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้กับ นักเรียน ในด้านการศึกษา ส่วนตัว และอาชีพ	4.393	0.729	มาก	2
เฉลี่ย		4.398	0.756	มาก	

ด้านการจัดสารสนเทศ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.398$, $\sigma = 0.756$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นในเรื่องเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษา อาชีพการพัฒนาบุคลิกภาพ ชีวิตและสังคม ($\mu = 4.545$, $\sigma = 0.656$) รองลงมาคือ มีการเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้กับนักเรียน ในด้านการศึกษา ส่วนตัว และอาชีพ ($\mu = 4.393$, $\sigma = 0.729$) และ มีการจัดบริการประชาสัมพันธ์ ตามช่องทางโซเชียลมีเดีย บอร์ด เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ ($\mu = 4.393$, $\sigma = 0.748$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดสัปดาห์แนะแนวเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนที่จะจบการศึกษาให้ได้ ตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 4.345$, $\sigma = 0.803$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว ด้านการให้คำปรึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

(N = 145)

ข้อ	การบริหารงานแนะแนว	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
ด้านการให้คำปรึกษา					
1	โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมความรู้ในการให้คำปรึกษา	4.386	0.774	มาก	7
2	มีการจัดสถานที่/ห้องที่เหมาะสมในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.455	0.707	มาก	5
3	มีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อการวางแผนการศึกษาในอนาคต ความสนใจความถนัดเกี่ยวกับการศึกษา	4.517	0.636	มากที่สุด	4
4	มีการให้คำปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัว การเรียน อาชีพ ให้แก่นักเรียนที่สนใจเข้ารับบริการ	4.538	0.624	มากที่สุด	2
5	มีการให้คำปรึกษารูปแบบเดี่ยว	4.524	0.578	มากที่สุด	3
6	มีการให้คำปรึกษารูปแบบกลุ่ม	4.407	0.672	มาก	6
7	งานแนะแนวจัดตั้งกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน	4.655	0.558	มากที่สุด	1
เฉลี่ย		4.498	0.650	มาก	

ด้านการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.498$, $\sigma = 0.650$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ งานแนะแนวจัดตั้งกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน ($\mu = 4.655$, $\sigma = 0.558$) รองลงมาคือ มีการให้คำปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัว การเรียน อาชีพ ให้แก่นักเรียนที่สนใจเข้ารับบริการ ($\mu = 4.538$, $\sigma = 0.624$) และมีการให้คำปรึกษารูปแบบเดี่ยว ($\mu = 4.524$, $\sigma = 0.578$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมความรู้ในการให้คำปรึกษา ($\mu = 4.386$, $\sigma = 0.774$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว ด้านการจัดวางตัวบุคคล
โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

(N = 145)

ข้อ	การบริหารงานแนะแนว	μ	σ	ระดับ	อันดับ
ด้านการจัดวางตัวบุคคล					
1	มีการจัดกิจกรรม บริการ หรือสวัสดิการที่เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน	4.455	0.666	มาก	3
2	มีการจัดประสบการณ์ การส่งเสริม พัฒนา ฝึกฝน สิ่งที่นักเรียนสนใจ	4.407	0.640	มาก	5
3	มีการจัดประสบการณ์ ให้นักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมตามควรแก่กรณีของตน	4.338	0.689	มาก	6
4	การจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ คัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษา และทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา	4.717	0.562	มากที่สุด	1
5	มีการจัดแนะแนวการศึกษาต่อในสายอาชีพได้ให้กับนักเรียนรวมถึงประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อมาฝึกอาชีพให้กับนักเรียน การเป็นสื่อกลางระหว่างนายจ้างกับนักเรียน เช่น จัดงานตลาดนัดอาชีพ นิทรรศการอาชีพ เป็นต้น	4.524	0.657	มากที่สุด	2
6	การจัดส่งตัวนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือมีความผิดปกติได้รับการบำบัดรักษา	4.407	0.741	มาก	4
เฉลี่ย		4.475	0.659	มาก	

ด้านการจัดวางตัวบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.475$, $\sigma = 0.659$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ คัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษา และทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ($\mu = 4.717$, $\sigma = 0.562$) รองลงมาคือ มีการจัดแนะแนวการศึกษาต่อในสายอาชีพได้ให้กับนักเรียนรวมถึงประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อมาฝึกอาชีพให้กับนักเรียน การเป็นสื่อกลางระหว่างนายจ้างกับนักเรียน เช่น จัดงานตลาดนัดอาชีพ นิทรรศการอาชีพ เป็นต้น ($\mu = 4.524$, $\sigma = 0.657$) และ มีการจัดกิจกรรม บริการ หรือสวัสดิการที่เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ($\mu = 4.455$, $\sigma = 0.666$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดประสบการณ์ ให้นักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมตามควรแก่กรณีของตน ($\mu = 4.338$, $\sigma = 0.689$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว ด้านการติดตามและประเมินผล โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

(N = 145)

ข้อ	การบริหารงานแนะแนว	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
ด้านการติดตามและประเมินผล					
1	มีการติดตามผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	4.455	0.666	มาก	2
2	ติดตามข้อมูลการศึกษาต่อและการทำงานของผู้เรียนเก่า	4.379	0.791	มาก	4
3	การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน	4.110	0.883	มาก	6
4	การสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนวต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.352	0.750	มาก	5
5	นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการประเมินผล การให้บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ	4.414	0.683	มาก	3
6	นำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป	4.476	0.678	มาก	1
เฉลี่ย		4.364	0.742	มาก	

ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.364$, $\sigma = 0.742$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป ($\mu = 4.476$, $\sigma = 0.678$) รองลงมาคือ มีการติดตามผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu = 4.455$, $\sigma = 0.666$) และ นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการประเมินผลการให้บริการแนะแนวด้านต่างๆ ($\mu = 4.414$, $\sigma = 0.683$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน ($\mu = 4.110$, $\sigma = 0.883$)

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารแล้วนำมาสรุปแบบอุปนัย แบ่งเป็น 5 ด้าน 10 แนวทาง โดยลำดับตามชั้นของงานแนะแนว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 2 แนวทางดังนี้ 1 การจัดวางระบบฐานข้อมูลแบบดิจิทัล และ 2 การสร้างศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศ

ด้านการจัดสนทนา มี 2 แนวทางดังนี้ 1 สร้างระบบภาคีเครือข่ายของโรงเรียน และ 2 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาช่องทางการสื่อสาร

ด้านการให้คำปรึกษา มี 2 แนวทางดังนี้ 1 ส่งเสริมศักยภาพครูผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และ 2 การสร้างเครือข่ายการดูแลแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

ด้านการจัดวางตัวบุคคล มี 2 แนวทางดังนี้ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ
2 กระบวนการคัดเลือกทุนการศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์

ด้านการติดตามผล มี 2 แนวทางดังนี้ 1 การดำเนินงานเชิงรุกผ่านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2 การใช้ข้อมูลจากงานแนะแนวในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการโรงเรียนในทุกมิติ

ภาพที่ 2 แนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

สรุปผลการวิจัย

การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ มาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการจัดวางตัวบุคคล ด้านการจัดสรรพื้นที่ ด้านการติดตามและประเมินผล และ ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดประเด็นสำคัญ ดังนี้

ด้านการให้คำปรึกษา ผลสูงสุดในเรื่องการจัดตั้งกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) และการให้คำปรึกษาครอบคลุมทั้งด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพ แต่ควรส่งเสริมการอบรมความรู้ด้านการให้คำปรึกษาแก่ครูเพิ่มเติม

ด้านการจัดวางตัวบุคคล ประสบความสำเร็จสูงในการจัดหาและคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษารวมถึงการแนะแนวสายอาชีพและตลาดนัดแรงงาน ขณะที่การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนรายกรณีเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ด้านการจัดสรรพื้นที่ เน้นการให้ข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพผ่านวิทยากรผู้เชี่ยวชาญและสื่อสังคมออนไลน์ ส่วนกิจกรรมที่ควรพัฒนาเพิ่มคือ การจัดสัปดาห์แนะแนวเพื่อการตัดสินใจก่อนสำเร็จการศึกษา

ด้านการติดตามและประเมินผล ให้ความสำคัญกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและติดตามผลการศึกษารายบุคคล แต่ควรเพิ่มความเข้มข้นในการติดตามนักเรียนที่ออกกลางคัน

ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน มีจุดแข็งในการสำรวจข้อมูลรายบุคคลที่ครบถ้วนทุกมิติและการใช้ประโยชน์จากระเบียบสนธิสัญญา อย่างไรก็ตาม การใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อวิเคราะห์ค่านิยมและความถนัดยังเป็นส่วนที่พบค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการศึกษานโยบายการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารแล้วนำมาสรุปอุปนิสัยตามลำดับขั้นของงานแนะแนว มีดังนี้

ด้านการรวบรวมข้อมูล พัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลและจัดตั้งศูนย์กลางสารสนเทศเพื่อความเป็นเอกภาพของข้อมูล

ด้านการจัดสารสนเทศ สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ และยกระดับช่องทางการสื่อสารให้ทันสมัยและเข้าถึงง่าย

ด้านการให้คำปรึกษา พัฒนาสมรรถนะครูด้วยกระบวนการ PLC และเสริมสร้างเครือข่ายดูแลแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (YC)

ด้านการจัดวางตัวบุคคล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการจัดสรรทุนการศึกษา

การติดตามผล ขับเคลื่อนงานเชิงรุกผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และใช้ฐานข้อมูลแนะแนวประกอบการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างครบวงจร

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการศึกษาระดับการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตารามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการให้คำปรึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากการจัดตั้งกลุ่มนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) รองลงมาคือ ด้านการจัดวางตัวบุคคลที่มีความโดดเด่นเรื่องการจัดหาทุนการศึกษา ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของนุชลี จันทรังษี (2566) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพงานแนะแนวเกิดจากการกำหนดนโยบายและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน สำหรับแนวทางการพัฒนาผู้บริหารควรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้จัดเก็บระเบียบสนธิสัญญาให้เป็นระบบและทันสมัย พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่มีมาตรฐาน นอกจากนี้ควรส่งเสริมการอบรมทักษะการให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขยายโอกาสด้านอาชีพให้นักเรียน ตามแนวทางของกัญญาภัค ละออง และธีระวัฒน์ มอนโรสง (2567) ที่กล่าวว่าความสำคัญของการติดตามและประเมินผลเพื่อการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างยั่งยืน

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี

ขั้นที่ 1 ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียน ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีแนวทางในการพัฒนา คือ การพัฒนางานการรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มุ่งเน้นไปที่ แนวทางที่ 1 การจัดวางระบบฐานข้อมูลดิจิทัล และแนวทางที่ 2 การสร้างศูนย์กลางสารสนเทศแบบรวมศูนย์ โดยเริ่มจากการยกระดับเครื่องมือวัดผลด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยามาตรฐานที่ทันสมัย เพื่อจัดเก็บประวัติและพัฒนาการของนักเรียนตั้งแต่ระดับ ม.1 ถึง ม.6 อย่างเป็นระบบ ช่วยให้เห็นแนวโน้มความถนัดที่ชัดเจน กลไกสำคัญสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ด้านนโยบาย ที่ผู้บริหารต้องผลักดันงบประมาณและบรรจุโครงการเข้าสู่แผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อจัดหาเทคโนโลยีที่ประมวลผลได้แบบ Real-time ด้านบุคลากร จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา มีทักษะการแปลผลข้อมูลเชิงลึกและการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างเชี่ยวชาญ ด้านระบบข้อมูล บูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน (นักเรียน ผู้ปกครอง ครู) เข้าสู่ฐานข้อมูลเดียวที่เชื่อมโยงทั้งระบบดูแลช่วยเหลือ (SDQ/EQ) และงานแนะแนว (RIASEC/พหุปัญญา) เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าถึงข้อมูลตามสิทธิ์ และนำไปใช้พัฒนานักเรียนได้ทันที แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรธิดา รักธรรม (2568) ที่กล่าวว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการข้อมูล ช่วยสร้างความถูกต้อง รวดเร็ว และความต่อเนื่องในการสื่อสารระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การวางแผนรับนักเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานงานวิจัยของ Lopez-Perry และ Mason (2026) ที่กล่าวว่า การบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-Driven Administration) ผู้บริหารงานแนะแนวต้องวิเคราะห์ข้อมูลสถิติของโรงเรียน เพื่อระบุได้ว่ามีนักเรียนกลุ่มใดถูกทิ้งไว้ข้างหลัง จากนั้นจึงปรับแผนงาน นโยบายการให้คำปรึกษา และการกระจายงบประมาณ เพื่อมุ่งเป้าไปที่การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเสมอภาคในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นที่ 2 ด้านการจัดสารสนเทศ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 3 มีแนวทางในการพัฒนา คือ แนวทางที่ 1 การสร้างระบบภาคีเครือข่ายของโรงเรียน และ แนวทางที่ 2 การปรับเปลี่ยนพัฒนาช่องทางการสื่อสาร สถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานวิชาชีพ และวิทยากรภายนอก เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ตรงสู่ผู้เรียน พร้อมทั้งดึงผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้โลกอาชีพยุคใหม่ เพื่อลดช่องว่างระหว่างวัยและสร้างแรงสนับสนุนในการตัดสินใจให้นักเรียนอย่างมีทิศทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินี สุขสวัสดิ์ (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และทักษะอาชีพที่มีประสิทธิภาพ และควรเปลี่ยนผ่านจากการประชาสัมพันธ์รูปแบบเดิมไปสู่การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ทันสมัย เช่น แอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย และการนำเทคโนโลยี AI มาวิเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลที่แม่นยำได้ตลอด 24 ชั่วโมง ควบคู่ไปกับการปรับปรุงพื้นที่กายภาพให้เป็นมุมเรียนรู้สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศศลักษณ์ บุญรักษ์และคณะ (2565) ที่เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะบุคลากรด้านสื่อออนไลน์ (Website, Facebook,

Line) และการลงทุนในระบบเครือข่าย เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ถึงผู้ปกครองและนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 3 ด้านการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีแนวทางในการส่งเสริม คือ แนวทางที่ 1 ส่งเสริมศักยภาพครูผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) และ แนวทางที่ 2 การสร้างเครือข่ายการดูแลแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) โดยเน้นการวิเคราะห์กรณีศึกษาจริงร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อฝึกฝนทักษะการฟังเชิงลึกและการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ ควรบริหารจัดการงบประมาณที่ยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุนการอบรมเฉพาะทาง และเชื่อมโยงผลการพัฒนากับระบบความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (PA) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงภา อ่อนเหลือ (2565) ที่กล่าวว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาและการใช้กระบวนการ PLC ช่วยให้ครูมีสมรรถนะในการดูแลนักเรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างเท่าทันเหตุการณ์ มุ่งเน้นการคัดกรองนักเรียนแกนนำที่มีทัศนคติเชิงบวกจากทุกกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการทดสอบฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และการสัมภาษณ์ พร้อมจัดค่ายอบรมทักษะจิตวิทยาเบื้องต้น จรรยาบรรณการรักษาความลับ และระบบการส่งต่อเคสความเครียดสูงแก่ครูแนะแนว นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดสรรพื้นที่ “มุมเพื่อนใจ” และมอบเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ ชันกลีกร (2567) ที่กล่าวว่าระบบเพื่อนช่วยเพื่อนช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและการแก้ปัญหา เป็นกลไกสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้าถึงตัวบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความรุนแรงในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นที่ 4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 มีแนวทางในการพัฒนา คือ แนวทางที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ แนวทางที่ 2 กระบวนการคัดเลือกทุนการศึกษาเชิงประจักษ์ สถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองความแตกต่างรายบุคคล โดยสร้าง พื้นที่เรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้าน ควบคู่กับการจัดสรรพื้นที่สงบปลอดภัย เพื่อดูแลสุขภาพทางจิต เน้นการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้และเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชาภา กฤษณานนท์ และคณะ (2567) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ปลอดภัยและร่มรื่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนผ่อนคลาย มีสมาธิ และส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นไปตามแนวปฏิบัติของ กระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดวางผังสถานศึกษาให้เป็นสื่อกลางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทุนการศึกษาเชิงประจักษ์และโปร่งใสสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการจัดสรรทุนเชิงรุกผ่านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่าและภาคเอกชน (MOU/e-Donation) โดยใช้ระบบฐานข้อมูลดิจิทัลเพื่อคัดกรองนักเรียนที่ขาดแคลนอย่างแม่นยำ กระบวนการคัดเลือกต้องยึดหลัก ธรรมาภิบาล โดยมีคณะกรรมการสหวิชาชีพร่วมพิจารณาเพื่อความโปร่งใสและเคารพสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบของ ศุภชัย จงกิจสมบุญ และคณะ (2564) ที่เสนอให้พิจารณาปัจจัยรอบด้าน อาทิ รายได้และภาระหนี้สินของครอบครัว สภาพภาพที่อยู่อาศัย ตลอดจน

ความสามารถพิเศษและกิจกรรมของผู้ขอรับทุน เพื่อให้การช่วยเหลือเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริงและสร้างวัฒนธรรมแห่งการแบ่งปันที่ยั่งยืน

ขั้นที่ 5 ด้านการติดตามผล ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 4 มีแนวทางในการพัฒนา คือ แนวทางที่ 1 การดำเนินงานเชิงรุกผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแนวทางที่ 2 การใช้ข้อมูลจากงานแนะแนวในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการโรงเรียนทุกมิติ สถานศึกษาควรยกระดับการป้องกันสารสนเทศนักเรียนหลุดออกจากระบบ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านการเรียนและพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด มีระบบแจ้งเตือนครูที่ปรึกษาทันทีเมื่อพบความผิดปกติ พร้อมทั้งประสานทีมสหวิชาชีพและเครือข่ายนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC) ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาจากต้นเหตุสอดคล้องกับแนวคิดของ พงศธร แสนเมือง (2567) ที่เน้นการนำเทคโนโลยีมาช่วยวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างความไว้วางใจระหว่างครูและนักเรียน และการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานภายนอก เพื่อสร้างระบบการส่งต่อที่มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน และการบริหารจัดการกระบวนการข้อมูลจากงานแนะแนว มาวิเคราะห์จัดกลุ่มผู้เรียนและจัดทำแผนความเสี่ยง เพื่อออกแบบมาตรการดูแลที่เหมาะสมและเป็นธรรม นอกจากนี้ควรนำข้อมูลด้านความถนัดและสุขภาพจิตมาเป็นฐานในการปรับปรุงหลักสูตรและสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยและเป็นมิตรแนวทางนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Elmadani et al. (2026) ได้กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพสูงสุดคือการเปลี่ยนจาก การตั้งรับ (รอให้เด็กมีปัญหาแล้วค่อยมาปรึกษา) ไปสู่ การทำงานเชิงรุกแบบครอบคลุม (CSCP) โดยจัดระบบบริการเป็นระดับชั้น (Multi-Tiered System) ตั้งแต่การให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียนทุกคน ไปจนถึงการดูแลรายบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษโรงเรียนที่ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดตั้งระบบ CSCP อย่างเต็มรูปแบบและใช้ข้อมูล (Data-Driven) ในการชี้วัดผลงาน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) สูงขึ้น มีทักษะการจัดการอารมณ์และสังคมที่ดีขึ้น รวมถึงมีปัญหาด้านพฤติกรรมในชั้นเรียนลดลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับโรงเรียนที่บริหารงานแนะแนวแบบดั้งเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลงานวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การแนะแนวขั้นที่ 1 ด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพิจารณาพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้อยู่ในรูปแบบฐานข้อมูลกลางของสถานศึกษา โดยบูรณาการเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัยให้แก่ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อให้สามารถนำสารสนเทศดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานแนะแนวโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรต่อยอดประสิทธิภาพโดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

สารสนเทศดิจิทัล เพื่อจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้มีความทันสมัยและเข้าถึงได้รวดเร็ว ควบคู่ไปกับการเพิ่มสมรรถนะบุคลากร ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการสร้างเครือข่ายดูแลช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพและใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพิจารณาสวัสดิการนักเรียน พร้อมทั้งพัฒนาระบบติดตามประเมินผลเชิงรุก เพื่อนำสารสนเทศมาใช้เป็นฐานข้อมูลหลักในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างครบวงจร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพิจารณาขยายขอบเขตไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถนำไปพัฒนาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับแต่ละบริบททางการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานแนะแนว เช่น บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อระบุปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยสนับสนุนที่ช่วยให้การบริหารงานแนะแนวประสบความสำเร็จ
3. ควรศึกษาการบริหารงานแนะแนวในสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ กับกลุ่มตัวอย่างอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการบริหารงานแนะแนวในบริบทที่แตกต่างกันออกไป

บรรณานุกรม

- กรธิดา รักธรรม. (2568). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 7(3). <https://doi.org/10.14456/jappm.2025.66>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *หลักสูตรการพัฒนาครูแนะแนวแกนนำและการ Coaching* (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญญาภัค ละออง และธีระวัฒน์ มอนโรสง. (2567). แนวทางพัฒนาการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลพบุรี. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 25(2). <https://so06.tci-thaijo.org>
- ดวงนภา อ่อนเหลือ. (2565). *การศึกษาความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. <https://nuir.lib.nu.ac.th>

- นัฐมล เพ็ชรทอง. (2564). แนวทางการบริหารงานแนะแนวตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
ศรีตรัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].
- นุชลี จันทรงษ์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- พงศธร แสนเมือง. (2567). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพัฒนานิคม [การ
ค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหาร]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาวิณี สุขสวัสดิ์. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารภาคีเครือข่ายในพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน
โรงเรียนเวียงป่าเป้าวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(6).
<https://so06.tci-thaijo.org>
- รสสุคนธ์ ชันกลีกร. (2567). แนวทางการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด
ชัยนาท ตามหลักธรรมสัปบุริสธรรม 7. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 12(2).
<https://so02.tci-thaijo.org>
- วัฒนา พชรพานิช. (2556). การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศลักษณ์ บุญยรักษ์ และคณะ (2565) รูปแบบการบริหารการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้สื่อสังคม
ออนไลน์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารรัชต์ภาคย์, 16(45), 431-444.
- ศุภชัย จงกิจสมบูรณ์ และก้องภุ นิมนันท์. (2564). ตัวแบบการตัดสินใจสำหรับการจัดการทุนการศึกษาของ
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ระบบการแนะแนวในโรงเรียน
(พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Elmadani, A., Baquet, S., Shayo, L., & Levinson, M. (2026). *Investigating the effectiveness of
comprehensive school counseling programs in improving students' academic
achievement*. VeriXiv. <https://verixiv.org/articles/3-60/pdf>
- Lopez-Perry, C., & Mason, E. C. M. (2026). *Equity-Driven Leadership in School Counseling: How
to Champion Justice for All Students*. Routledge.